

**LAHDEN
SEURAKUNTAYHTYMÄ**
Kasvatustyön keskus

Taitto Sirkku Muhli, paino: Lahtikopio 2011

PIENI

ON SUURTA

Lahden seurakuntayhtymän
varhaiskasvatuksen
kehittämissuunnitelma

JOHDANTO - "PIENI ON SUURTA"

Lapsi on seurakunnassa kallisarvoinen aarre, joka herkkyydellään avaa uskon salaisuutta eri-ikäisille seurakuntalaisille.

Lapsi elää uskoaan hänelle luontaisesti leikkien, liikkuen ja tutkien, ihmetellen ja iloiten. Tämä Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelma (Vake) on tehty, jotta tämä voisi toteutua Lahden seurakunnissa. Lapsuuden kasvuympäristössään ihminen saa elämänsä arvoja, jotka kannattelevat häntä pienenä ja läpi koko elämän. Toiveemme on, että kristillisyyttä tulisi luontevasti esiin lapsen kodissa, seurakuntien toiminnassa ja lapsen muussa elämässä.

Seurakuntien varhaiskasvatus perustuu kristilliseen ihmiskäsitykseen. Sen mukaan jokaisella ihmisellä on mittaamattoman suuri arvo Jumalan luomassa maailmassa. Jokainen meistä on luotu yhteyteen Jumalan kanssa ja kumppanuuteen toisen toisemme kanssa. Jokainen on arvokas sellaisenaan. Seurakuntien varhaiskasvatukseen korostetaan lapsuuden arvoa ainutkertaisena elämänvaiheena: Lapsen elämä on arvokasta. Lapsi on Jumalalle rakas ja tärkeä.

Seurakuntien varhaiskasvatuksen perustana on kaste, joka perustuu Jeesuksen antamaan kaste- ja lähetyskäskyyn (Mt 28:18-20). Kaste on Jumalan lahja, jota ei voi eikä tarvitse millään tavoin itse ansaita, sen saa vain ottaa vastaan. Kasteessa lapselle lahjoitetaan usko ja pelastus: kaikki se, mitä ihminen tässä elämässä ja iankaikkisuudessa tarvitsee. Kaste siis kantaa lapsen jo pienenä ihmisenä seurakunnan osallisuuteen ja täysivaltaiseksi jäseneksi. Kastettuina aikuinen ja lapsi ovat seurakunnassa tasa-arvoisia.

Kasteen perusteella lapsella on oikeus kristilliseen kasvatukseen. Pyhä Henki synnyttää ihmisessä jumalakaipuun. Seurakuntien varhaiskasvatus vastaa lapsen jumalakaipuuseen ja antaa sille kristillistä sisältöä.

Olemme valinneet Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelmaamme neljä painopistettä:

- kaste ja kasvatus "Pienestä se lähtee"
- avoimet varhaiskasvatuspalvelut "Lapsat saavat tulla"
- lapsidiakonia "Kun hätä on suurin"
- vapaaehtoisuus "Yhdessä pienen parhaaksi"

Näiden painopisteiden kautta pidämme huolta siitä, että lapset saavat seurakunnassaan kaiken sen, mitä heille jo kasteen perusteella kuuluu. Tämä voi toteutua vain vanhempien, kasvattajien, vapaaehtoisten ja luottamushenkilöiden yhteistyöllä.

Tämä yhteinen tehtävä vie meidät kaikkein tärkeimmän äärelle. Sanoihan Jeesus: "Salikkaa lasten tulla minun luokseni."

Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman tekeminen alkoi keväällä 2010 ja se valmistui keväällä 2011. Vaken laatimiseen ovat osallistuneet lastenohjaajat, lapsityöntekijät ja perheistä vastaavat papit. Tekstiä ovat arvioineet myös perheneuvojat ja kasvatustyön johtokunta.

Vake on varhaiskasvatuksen työväline, jonka kautta jatkuvasti arvioimme ja kehitämme seurakuntayhtymän varhaiskasvatusia; perheneuvojia, päiväkerhoja ja kouluikäisten iltapäivätoimintaa. Se on myös uudistuva ja ajassa elävä, jota voidaan päivittää aina tilanteen niin vaatiessa.

KASTE JA KASVATUS – "PIENESTÄ SE LÄHTEE"

Kristityn koko elämä on kasteen jälkeistä kasvamista.

Kaste on paljon enemmän kuin vain lapsen elämän ensimmäinen juhla: se on Jumalan mittaamattoman arvokas lahja, joka kantaa ihmistä elämän alusta loppuun asti. Jumalan rakkaus, Jeesuksen sovitusyö ja Pyhän Hengen opastus ovat kastetun ihmisen turvana koko hänen elämänsä ajan. Yhä uudestaan ihminen – niin lapsi kuin aikuinenkin – saa palata kasteen lupaukseen Jumalan armosta ja huolenpidosta. Jokainen haluaa antaa lapselleen parasta. Oman lapsen syntymä havahduttaa huomaamaan elämän haurauden ja haavoittuvuuden. Vauvan täydellinen riippuvuus aikuisen huolenpidosta paljastaa vanhemman vastuun suuruuden ja omien voimien rajallisuuden. Jokainen vanhempi haluaa turvata lapsensa elämän ja antaa lapselle parasta mahdollista.

Kaste on huolenpitoa, jota vanhemmat ja seurakunta yhdessä lasta kohtaan osoittavat. Kaste ei merkitse lapsen valinnanvapauden rajoittamista, vaan uusien mahdollisuuksien aukeamista. Kaste on ovi seurakunnan jäseneksi. Kasteen kautta lapsi saa mahdollisuuden kohdata pyhyys ja kasvaa

kestävään arvomaailmaan. Kun vanhemmat tuovat lapsensa kastettavaksi, he tuovat lapsensa Jumalan syyliin. Kaikissa elämän vaiheissa vanhemmat voivat luottaa siihen, että Jumalan käsivarret kantavat. Kasteessa lapsi liittyy sukupolvien ketjuun, johonkin yhtä ihmistä ja yksittäistä perhettä suurempaan. Yhteys pyyhään antaa elämään mielekkyyden ja tarkoituksen. Siitä kasvaa perusturvallisuus.

Seurakunta haluaa avata kasteen kokorikasta merkitystä jo ennen kastetta. Sitä varten

- tutkitaan pappien mahdollisuuksia osallistua perhevalmennukseen
- kootaan seurakunnan verkkosivuille monipuolinen tietopaketti kasteen sisällöstä ja kastejuhlan järjestämisestä
- muokataan vastasyntyneiden lasten kotiin lähetettävä katekirje ajanmukaiseksi ja lämminäyvisiksi
- papit pyrkivät tapaamaan kastettavan lapsen koko perheen ja suunnittelemaan juhlan aidosti ja kiireettömästi yhdessä perheen kanssa
- lastenohjaajat ja muut seurakunnan työntekijät ovat valmiita keskustelemaan kaikista kasteeseen liittyvistä kysymyksistä

Jokainen osaa kasvatata kristillisesti.

Kasteessa vanhemmat ja kummit lupaavat yhdessä seurakunnan kanssa huolehtia lapsen kristillisestä kasvatuksesta. Kristillistä kasvatusta on kaikki se, mikä ohjaa lasta kunnioittamaan itseään ja elämää, rakastamaan lähimmäistään sekä luottamaan Jumalaan. Kristillinen kasvatusta kuolostaa juhlaileita, mutta tarkoittaa käytännössä yksinkertaisia arjen valintoja ja tekoja. Kristillistä kas-

vatusta on esimerkiksi sylissä pitäminen, lapsesta huolehtiminen ja hyvä perushoito, iltarukous ja kirkkovuoden juhlien viettäminen. Lasta ohjataan oikeaan ja väärän tunnistamiseen ja anteeksi pyytämiseen ja antamiseen. Tärkeintä on nähdä jokaisen lapsen ainutlaatuisuus.

Seurakunta haluaa tarjota perheille tukea ja välineitä elää kristinuskoa todeksi omassa arjessaan.

Sitä varten

- etsitään sopivat tavat, joilla seurakunta pitää vuosittain yhteyttä perheisiin kasteen jälkeen
- Esimerkkejä eri ikävuosiin sijoittuvista yhteydenpitomuodoista:
 - 0-vuotiaille kutsu vauvakirkkoon
 - 1-vuotiaille jaettavaksi toteutetaan paikallinen versio Pienen itähetkestä
 - 2-vuotiaille lastenlaulukonsertti
 - 3-vuotiaille kirkkopassi
 - 4-vuotiaille Lapsen Raamattu
 - 5-vuotiaille Raamattuseikkailu
 - 6-vuotiaille kummikirko

-7-vuotiaille koulun siunaaminen -ekaluokkalaisille leiripäivät Upilassa

- järjestetään kerran vuodessa yhden iltapäivän kestävä kummikoulu
- tiedotetaan tehokkaasti ja eri kanavia käyttäen seurakunnan avoimista varhaiskasvatustalve-

- tarjotaan perheille mahdollisuutta pyytää lastenohjaajan kotikäynnille kertomaan seurakunnan pikkulapsille suunnatusta toiminnasta ja keskustelemaan kasvatukseen liittyvistä kysymyksistä

AVOIMET VARHAISKASVATUSPALVELUT – "LAPSET SAAVAT TULLA"

Syliin saa aina tulla.

Lasten evankeliumissa (Mk 10:13-16) kuvataan sitä, kuinka Jeesus suhtautui lapseen. Hän itse kutsui lapset syliinsä ja siunasi heitä. Tämän esimerkin mukaisesti seurakunta haluaa olla lapselle Jeesuksen sylin: avoimena, turvallisena ja kodikkaana, johon lapsi tuntee olevansa aina tervetullut.

Seurakunta haluaa avoimilla varhaiskasvatustalveillaan – päiväkerholla, perhekerholla sekä avoimella päiväkerholla – tarjota joustavan vaihtoehdon niille perheille, jotka eivät tarvitse lapsilleen kokopäivähoitoa.

Seurakunnan avoimet varhaiskasvatustalvelut perustuvat kasvatuskumppanuuden ajatukseen: vanhemmat ja seurakunnan ammattikasvatijat toimivat yhdessä lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja kristillisen elämän edistämiseksi.

Lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin kuuluu myös vanhempien hyvinvointi. Siksi avoimissa varhaiskasvatustalveissa etsitään keinoja tukea myös vanhempana jaksamista ja kestävää parisuhdetta. Samalla, kun vanhemmat kantavat lasta sylissään, he saavat myös itse levätä Jumalan käsi-

